

Úpravy algebraických výrazů

Příklady - domácí příprava

Obsah cvičení: mnohočleny a základní operace s nimi, rozklady mnohočlenů v součin, doplnění kvadratického trojčlenu na druhou mocninu lineárního dvojčlenu (tzv. *doplnění na čtverec*), úpravy (zjednodušování) racionálních lomených výrazů

Potřebné znalosti a dovednosti: vytýkání společného činitele před závorku, vzorce pro rozklad $a^n \pm b^n$ v součin výrazů (pro $n = 2, 3$), vzorce pro umocňování lineárních dvojčlenů $(a \pm b)^n$ pro $n = 2, 3$, Vietovy vzorce; početní operace s racionálními lomenými výrazy (sčítání, násobení ...) a zjednodušování složených rac. lomených výrazů

Pozn.: pro zvládnutí příkladů s racionálními lomenými výrazy je nezbytné (!) ovládat početní operace se zlomky včetně zjednodušování a rozšiřování

1. Jsou dány mnohočleny $P(x) = 3x^3 + 5x^2 - x + 2$ a $R(x) = x + 2$. Proveďte následující operace:

a) $P(x) \cdot R(x)$

b) $P(x) : R(x)$

2. Rozložte v součin následující mnohočleny:

a) $2x^2 + 10x + 12$

b) $9x^3 + 18x^2 - x - 2$

3. Doplněte daný kvadratický trojčlen na druhou mocninu lineárního dvojčlenu:

$$x^2 + 6x + 17$$

4. Zjednodušte a uveďte podmínky, za kterých mají použité úpravy smysl:

$$\frac{a^2 + b^2}{a^2 - b^2} - \frac{a + b}{2a - 2b}$$

5. Zjednodušte a uveďte podmínky, za kterých mají použité úpravy smysl:

$$\frac{a + b}{a - b} - \frac{a - b}{a + b} \\ \frac{a - b}{a - b} - \frac{a + b}{a + b} \\ \frac{a - b}{a + b} + \frac{a + b}{a - b}$$

Výsledky:

1. a) $3x^4 + 11x^3 + 9x^2 + 4$, b) $3x^2 - x + 1$; 2. a) $2(x+2)(x+3)$, b) $(x+2)(3x-1)(3x+1)$;
3. $(x+3)^2 + 8$; 4. $\frac{a-b}{2(a+b)}$, $a \neq \pm b$; 5. $\frac{2ab}{a^2 + b^2}$, $a \neq \pm b$.